

RAAD VAN STATE

afdeling Wetgeving

advies 57.643/3
van 9 juli 2015

over

een voorontwerp van decreet 'houdende diverse bepalingen
inzake energie'

Op 8 juni 2015 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van decreet ‘houdende diverse bepalingen inzake energie’.

Het voorontwerp is door de derde kamer onderzocht op 30 juni 2015. De kamer was samengesteld uit Jo BAERT, kamervoorzitter, Jan SMETS en Jeroen VAN NIEUWENHOVE, staatsraden, Jan VELAERS en Bruno PEETERS, assessoren, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Tim CORTHAUT, auditeur.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 9 juli 2015.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2.1. Het voorontwerp van decreet van het Vlaamse Gewest strekt ertoe verscheidene aanpassingen aan te brengen in het Energiedecreet van 8 mei 2009. Voorts worden ook enkele specifieke wijzigingen aangebracht in het Gerechtelijk Wetboek, in het decreet van 6 juli 2001 ‘houdende de intergemeentelijke samenwerking’ en in het decreet van 19 december 2014 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015’. Ten slotte worden een aantal bepalingen van de wet van 12 april 1965 ‘betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen’ en van de wet van 29 april 1999 ‘betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt’ opgeheven.

Met de wijzigingen die betrekking hebben op de distributienettarieven wordt de gedeeltelijke omzetting beoogd van de richtlijnen 2009/28/EG,² 2009/72/EG,³ 2009/73/EG⁴ en 2012/27/EU.⁵ De wijzigingen betreffende de energieprestatie van gebouwen strekken tot de gedeeltelijke omzetting van richtlijn 2010/31/EU.⁶

2.2. De artikelen 2 en 3 van het ontwerp strekken tot het aanbrengen van wijzigingen in het decreet van 6 juli 2001 ‘houdende de intergemeentelijke samenwerking’. Het wordt voor een gemeente mogelijk gemaakt om uit een distributienetbeheerder te treden ten gevolge van een gebiedsuitwisseling (artikel 2). De Vlaamse Regering kan eenmalig en bij gemotiveerd besluit instemmen met een verlenging tot 9 november 2019 van de einddatum van de statutaire duur van de opdrachthoudende verenigingen die zijn aangewezen als distributienetbeheerder (artikel 3).

2.3. De artikelen 4 tot 37 van het ontwerp betreffen wijzigingen van het Energiedecreet van 8 mei 2009 (hierna: het Energiedecreet).

¹ Aangezien het om een voorontwerp van decreet gaat, wordt onder “rechtsgrond” de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

² Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ‘ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG’.

³ Richtlijn 2009/72/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 ‘betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en tot intrekking van Richtlijn 2003/54/EG’.

⁴ Richtlijn 2009/73/EG van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 ‘betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor aardgas en tot intrekking van Richtlijn 2003/55/EG’.

⁵ Richtlijn 2012/27/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 ‘betreffende energie-efficiëntie, tot wijziging van Richtlijnen 2009/125/EG en 2010/30/EU en houdende intrekking van de Richtlijnen 2004/8/EG en 2006/32/EG’.

⁶ Richtlijn 2010/31/EU van het Europees Parlement en de Raad van 19 mei 2010 ‘betreffende de energieprestatie van gebouwen’.

De definities van “beheerder van een gesloten distributienet”, “energiedeskundige”, “klantengroep”, “kwalitatieve warmte-krachtingstallatie”, “kwalitatieve warmte-krachtkoppeling”, “noodgroep” en “tariefdrager” worden in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet aangepast, respectievelijk ingevoegd (artikel 4 van het ontwerp).

De ontworpen artikelen 4.1.29 tot 4.1.34 van het Energiedecreet hebben betrekking op de tarieven voor de aansluiting op en het gebruik van het distributienet. Die regels omvatten, naast het toepassingsgebied en algemene bepalingen over de tariefbevoegdheid van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG), bepalingen met betrekking tot de procedure en de richtsnoeren voor het opstellen van de tariefmethodologie, de procedure voor het indienen en goedkeuren van de tariefvoorstellen, alsook de beroepsprocedure voor het hof van beroep te Brussel tegen beslissingen van de VREG met betrekking tot de tarieven (artikelen 5 en 7 tot 19 van het ontwerp).

Het ontworpen artikel 4.1.22/1 van het Energiedecreet omvat een meldingsplicht voor de netbeheerder of diens werkmaatschappijen bij de evenwichtsverantwoordelijken in het geval van onderbreking of beperking van de afname van de productie-eenheden die op hun net zijn aangesloten (artikel 6 van het ontwerp).

In de regeling van de procedure voor het vaststellen van het technisch reglement in artikel 4.2.1 van het Energiedecreet worden enkele wijzigingen aangebracht (artikel 20 van het ontwerp).

In het ontworpen artikel 4.6.10 van het Energiedecreet worden de verplichtingen van de beheerder van een gesloten distributienet geregeld (artikel 21 van het ontwerp).

De regeling inzake de jaarlijkse toekenning van een gratis hoeveelheid elektriciteit in artikel 5.1.1 van het Energiedecreet wordt afgeschaft (artikel 22 van het ontwerp).

In artikel 7.1.4/1 van het Energiedecreet wordt de bepaling met betrekking tot de berekening van de onrendabele top voor projecten met startdatum tijdens de volgende drie kalenderjaren opgeheven. Ook de bepaling betreffende de halfjaarlijkse (in plaats van jaarlijkse) berekening van de onrendabele top voor de toepassing van zonne-energie wordt opgeheven (artikel 23 van het ontwerp).

De regeling met betrekking tot de minimumwaarde van groenestroomcertificaten en wamtekrachtcertificaten in de artikelen 7.1.6 en 7.1.7 van het Energiedecreet wordt aangevuld, teneinde een volledige solidarisering van de kosten tussen de verschillende netbeheerders mogelijk te maken (artikelen 24 en 25 van het ontwerp).

Door de opheffing van artikel 8.7.2, § 1, tweede lid, van het Energiedecreet moet voor tegemoetkomingen die meer dan 50 procent van de in aanmerking komende kosten bedragen of die hoger liggen dan 150.000 euro, niet langer een subsidieovereenkomst met de Vlaamse Regering worden gesloten (artikel 26 van het ontwerp).

Door een aanvulling van de artikelen 11.1.14, § 2, vierde lid, en 11.2.3, § 3, van het Energiedecreet wordt aan de netbeheerder of aan zijn werkmaatschappij toegang verleend tot

de energieprestatiedatabank, respectievelijk de energieprestatiecertificatendatabank (artikelen 27 en 29 van het ontwerp).

Artikel 11.2.2 van het Energiedecreet wordt afgestemd op het bij decreet van 14 maart 2014 verruimde personele toepassingsgebied van artikel 11.2.1, § 1, van het Energiedecreet (artikel 28 van het ontwerp).

Het ontworpen artikel 12.2.3 van het Energiedecreet voorziet in de mogelijkheid voor de Vlaamse Regering om rapporteringsverplichtingen op te leggen met betrekking tot de verplichtingen inzake energieprestatiecertificaten voor bepaalde overheidsdiensten en instellingen die vaak door het grote publiek bezocht worden (artikel 30 van het ontwerp). Daartoe wordt ook artikel 13.4.2 van het Energiedecreet gewijzigd (artikel 32 van het ontwerp).

Artikel 13.1.1 van het Energiedecreet wordt vervangen door een meer uitgebreide regeling voor het aanwijzen door de Vlaamse Regering van de ambtenaren die toezicht houden op de naleving van de bepalingen van het Energiedecreet en van de uitvoeringsbesluiten ervan waarvoor geen specifieke toezichthouder (VREG of Vlaams Energieagentschap) is ingesteld. De toezichtsbevoegdheden van deze ambtenaren omvatten onder meer een recht van toegang tot terreinen en gebouwen. De Vlaamse Regering wijst de bepalingen van het Energiedecreet aan waarvoor deze ambtenaren bevoegd zijn (artikel 31 van het ontwerp).

De artikelen 13.4.4, § 4, 13.4.9, § 2, eerste lid, en 13.4.10, § 4, van het Energiedecreet, waarbij schorsende werking wordt toegekend aan beroepen bij de rechtbank van eerste aanleg tegen verschillende administratieve geldboetes die in het kader van het Energiedecreet kunnen worden opgelegd, worden opgeheven. In de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State daardoor bevoegd wordt ten aanzien van beslissingen betreffende deze administratieve geldboetes en dat daarbij ook de schorsing van de tenuitvoerlegging van deze beslissingen kan worden gevorderd, eventueel bij uiterst dringende noodzakelijkheid (artikelen 33, 34 en 35, 10°, van het ontwerp).

Artikel 13.4.10 van het Energiedecreet ondergaat nog een aantal andere wijzigingen, onder meer om de eigenaar van een gebouw te verplichten een kopie van het nieuwe energieprestatiecertificaat te bezorgen aan de huurder en om de berekeningswijze van de administratieve geldboetes wegens overtreding of niet-naleving van de verplichtingen betreffende energieprestatiecertificaten aan te passen (artikel 35, 1° tot 9°, van het ontwerp).

De datum (30 maart) waarop de toegangshouder de boekhoudkundig geregistreerde niet-invorderbare schuldvorderingen van de heffing op afnamepunten van elektriciteit moet meedelen overeenkomstig artikel 14.2.2, § 3, van het Energiedecreet, wordt aangepast naar 1 juli (artikel 36 van het ontwerp).

Artikel 37 van het ontwerp strekt tot het invoeren van verscheidene overgangsbepalingen. Het ontworpen artikel 15.3.5/7 van het Energiedecreet maakt het mogelijk om een vergoeding te krijgen voor de schade ingevolge langdurige stroomonderbrekingen die plaatsvonden tussen de inwerkingtreding van artikel 4.1.11/5 van het Energiedecreet op 1 januari 2015 en het tijdstip waarop de uitvoeringsbepaling met betrekking tot de

aanvraagprocedure in werking treedt.⁷ Het ontworpen artikel 15.3.5/8 van het Energiedecreet strekt ertoe de opdrachthoudende verenigingen die zijn aangewezen als distributienetbeheerder te verplichten de nog open staande boni uit het verleden die voor 1 januari 2013 in het Vlaamse Gewest werden opgebouwd, en waarvan de VREG de omvang controleert en vaststelt, uit te keren als dividend aan de aandeelhouders van die opdrachthoudende verenigingen. Het ontworpen artikel 15.3.5/9 van het Energiedecreet bevat een overgangsregeling voor de verrekening van de gratis hoeveelheid elektriciteit voor het leveringsjaar 2015 ingeval die hoeveelheid niet correct is toegekend op de afrekeningsfactuur van de afnemers.

2.4. Artikel 605^{quater} van het Gerechtelijk Wetboek wordt aangevuld om het hof van beroep bevoegd te maken voor de beroepen tegen de tariefbeslissingen van de VREG, naar analogie van de bevoegdheid voor de tariefbeslissingen van de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) (artikel 38 van het ontwerp).

2.5. De artikelen 39 en 40 van het ontwerp strekken tot opheffing van verscheidene bepalingen met betrekking tot de distributietarieven en de gesloten distributienetten in de wet van 12 april 1965 ‘betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen’ en in de wet van 29 april 1999 ‘betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt’.

Met artikel 41 van het ontwerp wordt beoogd om door middel van een wijziging van artikel 108, laatste streepje, van het decreet van 19 december 2014 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015’ de buitenwerkingtreding van artikel 8.2.2 van het Energiedecreet uit te stellen tot 31 december 2017.

2.6. Overeenkomstig artikel 42 van het ontwerp treedt het aan te nemen decreet in werking op de datum van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad, met uitzondering van artikel 4, 2°, dat in werking treedt op een door de Vlaamse Regering te bepalen datum en van artikel 22, dat in werking treedt op 1 januari 2016.

ALGEMENE OPMERKINGEN

A. De procedure voor het opstellen van de tariefmethodologie en voor het indienen en goedkeuren van de tariefvoorstellen

3.1. In het advies van de VREG van 5 mei 2015⁸ worden de ontworpen gedetailleerde procedurevoorschriften inzake het opstellen van de tariefmethodologie (ontworpen artikel 4.1.31) en het indienen en het goedkeuren van de tariefvoorstellen (ontworpen artikel 4.1.33) bekritiseerd wat betreft hun verenigbaarheid met de relevante richtlijnbepalingen. De Raad van State treedt deze kritiek bij. De ontworpen bepalingen beperken op onevenredige wijze de autonomie van de VREG als regulerende instantie.

⁷ De Raad van State heeft op 30 juni 2015 advies 57.598/3 gegeven over een ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ‘houdende wijziging van het Energiebesluit van 19 november 2010, wat betreft diverse bepalingen inzake energie’, waarvan het ontworpen artikel 3.1.43, §§ 3 en 4, van het Energiebesluit die uitvoeringsbepaling vormt.

⁸ Zie opmerking 2.3 van dat advies, alsook de opmerkingen bij het toenmalige artikel 12 (thans artikel 13) van het ontwerp.

3.2. Dat is het geval voor de termijnen die in de ontworpen bepalingen voorkomen en die op gespannen voet staan met hetgeen bepaald wordt in artikel 37 van richtlijn 2009/72/EG en in artikel 41 van richtlijn 2009/73/EG, wat betreft de vereisten dat de regulerende instantie haar taken “op een efficiënte en snelle wijze” moet kunnen uitvoeren en dat in geval van vertraging bij de vaststelling van de tarieven, de regulerende instantie de bevoegdheid heeft om deze tarieven voorlopig vast te stellen.⁹ De strakke termijnregeling moet in het licht van die vereisten worden herzien.¹⁰

3.3. Voorts wordt in het eerste zinsdeel van het ontworpen artikel 4.1.33, § 4, weliswaar erkend dat de VREG de mogelijkheid heeft om de tarieven of de tariefmethodologie gedurende de reguleringsperiode op eigen initiatief te wijzigen, maar doordat dit haast op zijdelingse wijze wordt bepaald, waarbij voor die wijzigingen dezelfde procedure lijkt te moeten worden gevolgd als voor de oorspronkelijke bepaling van de tarieven of de tariefmethodologie, gelden de zo-even geschetste bezwaren ook ten aanzien van deze hypothese. Daar komt nog bij dat de zo-even aangehaalde richtlijnbevestigingen uitdrukkelijk voorzien in de mogelijkheid voor de regulerende instantie om te allen tijde te verlangen de tarieven en de tariefmethodologie te wijzigen.

3.4. De ontworpen verplichtingen inzake overleg met de distributienetbeheerders en inzake de openbare raadpleging (dit laatste specifiek wat betreft de tariefmethodologie) zijn als dusdanig niet in strijd met die richtlijnbevestigingen, zolang ze geen afbreuk doen aan de zo-even geschetste vereisten. In dat verband heeft de Raad van State in advies 49.570/3 reeds het volgende opgemerkt ten aanzien van een gelijkaardige – toen nog federale – regeling:

“De ontworpen artikelen 12, § 2, en 12bis, § 2, voorzien in een ‘gestructureerd, gedocumenteerd en transparant overleg’ met de transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerders.

Door de gedetailleerde regeling van dit overleg wordt het optreden van de CREG teveel beperkt. De CREG moet de mogelijkheid hebben om de tariefmethodologie zorgvuldig vast te stellen. De ontworpen bepalingen lijken aan de transmissienetbeheerder en de distributienetbeheerders een zodanig grote inbreng in het besluitvormingsproces te verzekeren, dat de CREG niet meer de volledige controle over de besluitvorming heeft. Die vaststelling wordt nog versterkt door het feit dat aan de CREG allerlei termijnen en formele verplichtingen worden opgelegd.

Respect voor de onafhankelijkheid van de CREG impliceert dat de wetgever zich ervan onthoudt om te interfereren in de werkwijze van de CREG, en dat hij het zoveel mogelijk aan de CREG overlaat om, eventueel in overleg met de betrokken partijen, de procedure vast te stellen.”¹¹

⁹ Zie in dat verband overigens ook opmerking 5 over het ontworpen richtsnoer 2 inzake de tariefmethodologie.

¹⁰ Gelijkaardige kritiek werd door de Raad van State reeds gegeven op het voorontwerp dat heeft geleid tot de federale wet van 8 januari 2012 ‘tot wijziging van de wet van 29 april 1999 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt en de wet van 12 april 1965 betreffende het vervoer van gasachtige produkten en andere door middel van leidingen’ (zie adv.RvS 49.570/3 van 31 mei 2011, *Parl.St.* Kamer 2010-11, nr. 53-1725/001, 286 (opmerking 35)).

¹¹ Adv.RvS 49.570/3 van 31 mei 2011, *Parl.St.* Kamer 2010-11, nr. 53-1725/001, 284 (opmerking 31).

Deze opmerking geldt ook voor de thans ontworpen regeling inzake die overlegprocedure, die eveneens verscheidene termijnen en formele verplichtingen voor de VREG inhoudt.

B. De richtsnoeren voor het opstellen van de tariefmethodologie

4. Zowel in het advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) van 4 mei 2015¹² als in het advies van de VREG van 5 mei 2015¹³ worden bezwaren geuit tegen verscheidene van de richtsnoeren in het ontworpen artikel 4.1.32 van het Energiedecreet.

Het vaststellen van richtsnoeren die de VREG binden, is niet *per se* in strijd met de principiële exclusieve bevoegdheid van de regulerende instantie inzake het “vaststellen of goedkeuren, volgens transparante criteria, van transmissie- of distributietarieven of de berekeningsmethodes hiervoor”, die vervat is in artikel 37, lid 1, a), van richtlijn 2009/72/EG en in artikel 41, lid 1, a), van richtlijn 2009/73/EG. Uit artikel 35, lid 4, b), van richtlijn 2009/72/EG en artikel 39, lid 4, b), van richtlijn 2009/73/EG kan immers worden opgemaakt dat de toepassing van algemene beleidsrichtsnoeren van de overheid “die geen verband houden met de (...) reguleringstaken” van de regulerende instantie, verenigbaar zijn met de verplichting van de lidstaten om onder meer de onafhankelijkheid van die regulerende instantie te waarborgen. Precies het vereiste dat dergelijke beleidsrichtsnoeren geen verband mogen houden met onder meer de taken van de VREG inzake het vaststellen van de tarieven en de tariefmethodologie, impliceert dat de lidstaten zich uiterst terughoudend moeten opstellen bij het uitwerken van richtsnoeren zoals die in het ontworpen artikel 4.1.32 van het Energiedecreet.¹⁴ In elk geval kunnen deze richtsnoeren geen specifieke instructies bevatten aan de regulerende instantie over de wijze waarop bepaalde elementen of parameters van de tarieven moeten worden ingevuld, tenzij voor zover de richtsnoeren de implementatie zouden inhouden van verplichtingen uit het EU-recht die ook bindend zijn of bindend moeten worden gemaakt ten aanzien van de regulerende instantie.¹⁵

Onverminderd de specifieke opmerkingen ten aanzien van bepaalde ontworpen richtsnoeren die hierna worden weergegeven, is het raadzaam om in de memorie van toelichting voor elk van deze richtsnoeren te verantwoorden op welke wijze ze de zo-even geschetste beginselen in acht nemen.

5. Volgens het ontworpen richtsnoer 2 stelt de tariefmethodologie het aantal jaren vast van de reguleringsperiode die aanvangt op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin de VREG de tariefmethodologie heeft vastgesteld.

¹² Zie opmerking 2.2 van dat advies.

¹³ Zie de opmerkingen bij artikel 15 van het ontwerp.

¹⁴ Zie in dat verband ook de kritiek in adv.RvS 49.570/3 van 31 mei 2011, *Parl.St.* Kamer 2010-11, nr. 53-1725/001, 285-286 (opmerking 34).

¹⁵ Zie bijvoorbeeld het ontworpen richtsnoer 3, dat strookt met de doelstelling die verwoord wordt in artikel 37, lid 10, van richtlijn 2009/72/EG en in artikel 41, lid 10, van richtlijn 2009/73/EG. De ontworpen richtsnoeren 14 tot 17 lijken dan weer de vertolking in te houden van hetgeen inzake energie-efficiëntie wordt bepaald in richtlijn 2012/27/EU.

Nog afgezien van het gegeven dat de geldigheidsduur van een tariefmethodologie of van de tarieven die op grond van die methodologie worden vastgesteld, tot de autonomie van de regulerende instantie behoort, kan het vereiste dat de tarieven worden vastgesteld voor een periode die aanvangt op 1 januari van het jaar dat volgt op het jaar waarin de tariefmethodologie werd vastgesteld, het onevenredig moeilijk maken voor de regulerende instantie om, indien de omstandigheden dat vereisen, de tarieven “op een efficiënte en snelle wijze” te wijzigen, hetgeen op gespannen voet staat met de reeds in de opmerkingen 3.2 en 3.3 aangehaalde richtlijnbepalingen.¹⁶ Zoals reeds in die opmerkingen is uiteengezet, moet de regulerende instantie de mogelijkheid hebben om te allen tijde te verlangen de tarieven en de tariefmethodologie te wijzigen. Die mogelijkheid wordt weliswaar op zijdelingse wijze geregeld in het ontworpen artikel 4.1.33, § 4, eerste zinsdeel, waarin wordt bepaald:

“Onverminderd de mogelijkheid van de VREG om de tarieven of de tariefmethodologie gedurende de reguleringsperiode op eigen initiatief te wijzigen, (...)”.

Gelet op hetgeen voorafgaat, verdient het aanbeveling om die mogelijkheid op een meer prominente wijze in de ontworpen regeling aan bod te laten komen en om er ook naar te verwijzen in het ontworpen richtsnoer 2, zodat duidelijk tot uiting komt dat een zekere periodisering van de tariefmethodologie en van de tariefbepaling geen afbreuk kan doen aan de aangehaalde richtlijnbepalingen. De Raad van State sluit zich op dit punt aan bij de suggestie die de VREG heeft geformuleerd in zijn advies van 5 mei 2015 ten aanzien van het ontworpen richtsnoer 2.

6. Het ontworpen richtsnoer 7 bepaalt dat de verschillende tarieven worden gevormd op basis van een uniforme structuur op het grondgebied dat de distributienetbeheerder beheert en dat in geval van fusie van distributienetbeheerders of van wijzigingen, tot 9 november 2019 in elke geografische zone verschillende tarieven verder worden toegepast op vraag van de voormalige distributienetbeheerder van die zone.

Met betrekking tot die laatste bepaling moet opnieuw worden gewezen op de autonomie van de regulerende instantie, die in beginsel zelf moet beslissen over eventuele aanpassingen van tarieven bij de wijziging van een geografische zone waarvoor een bepaalde distributienetbeheerder bevoegd is, zoals ook wordt uiteengezet in het advies van de VREG van 5 mei 2015. In zoverre het ontworpen richtsnoer er op neerkomt dat de tarieven tijdelijk kunnen worden “bevroren” in een bepaalde geografische zone waarvan de distributienetbeheerder wijzigt of fuseert, wordt die autonomie van de regulerende instantie miskend. Bovendien staat het handhaven van tarieven in een bepaalde geografische zone, louter omwille van het gegeven dat er vroeger een andere distributienetbeheerder actief was, op gespannen voet met het ontworpen richtsnoer 4. Ten slotte rijst de vraag wat er moet gebeuren na 9 november 2019: moet de regulerende instantie dan noodzakelijk een nieuwe beslissing nemen over de tarieven in de betrokken geografische zone of gelden de “bevroren tarieven” verder tot een nieuwe beslissing wordt genomen door de regulerende instantie?

¹⁶ Zie in dat verband ook de kritiek in adv.RvS 49.570/3 van 31 mei 2011, *Parl.St.* Kamer 2010-11, nr. 53-1725/001, 285 (opmerking 33).

De Raad van State ziet overigens ook niet goed in waarom het initiatief tot het handhaven van de tarieven in de betrokken geografische zones zou toekomen aan de voormalige distributienetbeheerder, veeleer dan aan de nieuwe distributienetbeheerder. De voormalige distributienetbeheerder lijkt immers geen economisch belang meer te hebben bij de handhaving van die tarieven.

7. Overeenkomstig het ontworpen richtsnoer 18 kunnen de tarieven voor de distributie van elektriciteit prikkels geven voor de deelname van afnemers en producenten aan het aanbod op georganiseerde elektriciteitsmarkten en voor de levering van ondersteunende diensten.

Deze ontworpen bepaling is allicht ingegeven door artikel 15, leden 4 en 8, van richtlijn 2012/27/EU, maar de formulering wijkt af van die van de aangehaalde richtlijnbeeping. Bovendien is de mogelijkheid om “positieve”¹⁷ prikkels te geven “voor de deelname van afnemers en producenten aan het aanbod op georganiseerde elektriciteitsmarkten en voor de levering van ondersteunende diensten” inhoudelijk beduidend ruimer dan de mogelijkheid om positieve prikkels te geven waarin die richtlijnbeeping voorziet.¹⁸ Dergelijke ruimere positieve prikkels kunnen overeenkomstig artikel 19, lid 1, van de richtlijn enkel “om al dan niet wettelijke belemmeringen voor energie-efficiëntie weg te nemen”, terwijl het ontworpen richtsnoer duidelijk een meer verregaande draagwijdte heeft. Het moet dan ook worden teruggesnoeid tot hetgeen mogelijk is in het licht van de aangehaalde richtlijnbeeping.

8. Het ontworpen richtsnoer 19 houdt in dat kosten die buiten de invloedssfeer van de netbeheerder vallen, als exogeen worden beschouwd. Kosten voor de uitvoering van openbardienstverplichtingen die tijdens de periode (lees: reguleringsperiode) bijkomend worden opgelegd, worden voor de duur van die periode ook als exogeen beschouwd.

Zoals in het advies van de VREG van 5 mei 2015 wordt uiteengezet, komt het aan de regulerende instantie toe om uit te maken, binnen haar autonomie inzake de vaststelling van de tarieven, welke (onderdelen van) kosten als exogeen en welke als endogeen kunnen worden beschouwd. De kosten voor de uitvoering van openbardienstverplichtingen kunnen niet *per se* als volledig onbeheersbaar worden aangemerkt: de netbeheerders hebben in een aantal gevallen wel degelijk greep op de kostprijs van deze verplichtingen, naargelang de wijze waarop zij die verplichtingen kunnen invullen. Dit is ook het geval voor openbardienstverplichtingen die tijdens de reguleringsperiode bijkomend worden opgelegd. Het staat aan de regulerende instantie – en niet aan de decreetgever – om uit te maken in welke mate die bijkomende verplichtingen als exogeen kunnen worden beschouwd.

In de memorie van toelichting wordt in dat verband betoogd dat het niet de bedoeling kan zijn dat de regulerende instantie zich zou uitspreken over de wijze waarop de openbardienstverplichtingen moeten worden uitgevoerd door de netbeheerders. De decreetgever mag echter evenmin, zelfs niet ten dele, bepalen welke kosten voor de uitvoering van

¹⁷ De aangehaalde richtlijnbeeping hebben ook betrekking op het wegwerken van “negatieve” prikkels, die de energie-efficiëntie aantasten.

¹⁸ Bovendien werd artikel 15, lid 8, van de richtlijn al omgezet bij artikel 3.1.4/1, 9°, van het Energiedecreet, zoals ingevoegd bij het decreet van 14 maart 2014.

openbaredienstverplichtingen in de tarieven kunnen worden verrekend, omdat hij zich daarmee een exclusieve bevoegdheid van de regulerende instantie zou toe-eigenen.

9. Volgens het ontworpen richtsnoer 20 moet bij de invoering van een capaciteitstarief rekening worden gehouden met regionaal objectieveerbare verschillen.

De Raad van State ziet niet in wat hiermee wordt toegevoegd aan hetgeen reeds bepaald wordt in het ontworpen richtsnoer 4, dat inhoudt dat de tarieven niet-discriminerend en proportioneel moeten zijn. Indien een meer verregaande draagwijdte wordt beoogd, moet dit worden verduidelijkt en verantwoord in het licht van opmerking 4.

10. Artikel 15, lid 1, vierde alinea, van richtlijn 2012/27/EU bepaalt dat de lidstaten ervoor zorgen dat, wat elektriciteit betreft, netregulering en nettarieven voldoen aan de criteria van bijlage XI en recht doen aan de richtsnoeren en codes die zijn opgesteld overeenkomstig verordening (EG) nr. 714/2009.¹⁹ Deze richtlijnbevestiging en de bijhorende bijlage XI is niet volledig omgezet. Dit moet worden verholpen.

C. De bestemming van de boni uit het verleden van opdrachthoudende verenigingen die als distributienetbeheerder zijn aangewezen

11.1. Het ontworpen artikel 15.3.5/8 van het Energiedecreet (artikel 37 van het ontwerp) strekt ertoe de opdrachthoudende verenigingen die zijn aangewezen als distributienetbeheerder, te verplichten de nog open staande boni uit het verleden die voor 1 januari 2013 in het Vlaamse Gewest werden opgebouwd, en waarvan de VREG de omvang controleert en vaststelt, uit te keren als dividend aan de aandeelhouders van die opdrachthoudende verenigingen.

11.2. In de eerste plaats staat deze ontworpen bepaling op gespannen voet met de exclusieve bevoegdheid van de regulerende instantie inzake de tarieven.

In advies 55.179/AV/3²⁰ heeft de Raad van State al opgemerkt dat de gewestelijke bevoegdheid inzake de tarieven ook betrekking heeft op de saldi die na afloop van een reguleringsperiode nog openstaan. Doordat in dit geval de nog openstaande boni door de betrokken distributienetbeheerder moeten worden uitgekeerd aan zijn aandeelhouders, verliest de regulerende instantie de mogelijkheid om rekening te houden met die boni uit het verleden voor het bepalen van de huidige tarieven. De ontworpen bepaling vormt weliswaar geen rechtstreekse ingreep in de tarifaire bevoegdheid van de regulerende instantie, maar ze beperkt op onevenredige wijze de beleidsmarge van de regulerende instantie, doordat ze niet meer over de

¹⁹ Verordening (EG) nr. 714/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2009 'betreffende de voorwaarden voor toegang tot het net voor grensoverschrijdende handel in elektriciteit en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1228/2003'.

²⁰ Adv.RvS 55.179/AV/3 van 13 maart 2014 over een voorontwerp dat heeft geleid tot de ordonnantie van 8 mei 2014 'tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegnisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest', *Parl.St.* Br.H.Parl. 2013-14, nr. A-534/1, 54 (opmerking 3.3.2).

mogelijkheid beschikt om bepaalde “overmatige” winsten van de betrokken distributienetbeheerder uit het verleden terug te laten vloeien naar de afnemers.

In de memorie van toelichting wordt in dat verband betoogd dat het gaat om tegoeden die de aandeelhouders in veel gevallen reeds in hun begroting hebben opgenomen en waar zij op rekenen. De verwachtingen van de aandeelhouders ten aanzien van de bestemming van de boni door de distributienetbeheerder doen echter geen afbreuk aan het gegeven dat die boni in belangrijke mate mee worden bepaald door de tarieven die door de regulerende instantie werden vastgesteld en dat de regulerende instantie bij het bepalen van die tarieven voor de toekomst rekening moet kunnen houden met de winsten die de distributienetbeheerder in het verleden heeft gerealiseerd.

In zijn advies van 5 mei 2015 verwijst de VREG terecht naar arrest nr. 117/2013 van 7 augustus 2013 van het Grondwettelijk Hof, dat ten aanzien van een federale bepaling met betrekking tot richtsnoeren voor de tariefmethodologie van de CREG oordeelde dat een richtsnoer waarin wordt bepaald dat de saldi en de verdeling ervan over de reguleringsperioden heen op transparante en niet-discriminerende wijze worden bepaald, geen afbreuk doet aan de beslissingsbevoegdheid van de CREG over de eventuele verdeling van die saldi voor de volgende reguleringsperiodes.²¹ Ook hieruit kan worden opgemaakt dat de ontworpen bepaling wel degelijk ingrijpt in de beleidsvrijheid van de regulerende instantie bij de uitoefening van haar tarifaire bevoegdheid.

In de memorie van toelichting wordt voorts geargumenteed dat de ontworpen maatregel kan worden beschouwd als een regeling van de wijze van winstverdeling van een intercommunale, waarvoor het Vlaamse Gewest bevoegd is overeenkomstig artikel 6, § 1, VIII, 8°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 ‘tot hervorming der instellingen’, en dat deze gewestelijke bevoegdheid volledig wordt uitgehold indien de decreetgever geen enkele maatregel meer kan nemen die potentieel onrechtstreeks een gevolg heeft voor de tarieven. De Raad van State ziet echter niet goed in hoe een gewest door een bepaalde maatregel inbreuk kan maken op zijn eigen bevoegdheden. Het gegeven dat de regulerende instantie in de uitoefening van haar tarifaire bevoegdheid beslissingen kan nemen die tot gevolg hebben dat de boni niet uitgekeerd kunnen worden aan de aandeelhouders van de betrokken intercommunales, houdt bovendien nog niet in dat de vrijheid van de decreetgever om regelgevend op te treden ten aanzien van de intercommunales, op overmatige wijze wordt beknot.

11.3. In de tweede plaats staat de ontworpen bepaling op gespannen voet met de vrijheid van vereniging en met het eigendomsrecht. Doordat de decreetgever een beslissing neemt over de bestemming van de boni uit het verleden, wordt het beslissingsrecht van de aandeelhouders van de betrokken distributienetbeheerder aangetast, hetgeen moeilijk te verzoenen valt met de vrijheid van vereniging. Bovendien wordt ook het eigendomsrecht van de distributienetbeheerder aangetast, doordat de boni uit het verleden, die eigendom zijn van die distributienetbeheerder, overeenkomstig de ontworpen bepaling uitgekeerd moeten worden aan de aandeelhouders.²² In de

²¹ GwH 7 augustus 2013, nr. 117/2003, B.31.5.7.

²² Men zou kunnen voorhouden dat ook het verbod van de regulerende instantie om bepaalde boni uit het verleden (deels) uit te keren aan de aandeelhouders (zie daarover opmerking 11.4), neerkomt op een inmenging in het eigendomsrecht van de distributienetbeheerder. Die inmenging is echter beduidend minder verregaand dan de

memorie van toelichting wordt niet op overtuigende wijze uiteengezet welk algemeen belang met deze beperking van grondrechten wordt nagestreefd en op welke wijze de ontworpen maatregel in een evenredige verhouding staat tot het ermee nagestreefde doel. Daarbij moet rekening worden gehouden met het gegeven dat het niet uitkeren van die boni door de distributienetbeheerders het mogelijk maakt dat de regulerende instantie lagere tarieven kan vaststellen of dat de distributienetbeheerders kunnen investeren in infrastructuur, in beide gevallen ten gunste van de afnemers.

11.4. Ten slotte is onduidelijk wat precies de draagwijdte is van de bevoegdheid van de VREG om de omvang van de nog open staande boni uit het verleden te controleren en vast te stellen. Enkel in de memorie van toelichting – en dus niet in de tekst van het ontwerp zelf – wordt de indruk gewekt dat het enkel gaat om “de boni die werden vastgelegd met betrekking tot de beheersbare kosten” en dat de regulerende instantie per distributienetbeheerder de precieze omvang van die boni moet vaststellen. Nog afgezien van de vraag wat moet worden verstaan onder “de boni die werden vastgelegd met betrekking tot de beheersbare kosten”, is deze bevoegdheid van de regulerende instantie te beknopt en te onduidelijk geregeld opdat ze de in opmerking 11.2 vermelde bezwaren zou kunnen wegnemen.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Hoofdstuk 1

12. In hoofdstuk 1, na artikel 1 van het ontwerp, moet een nieuw artikel worden ingevoegd waarin de richtlijnen worden vermeld die bij het aan te nemen decreet worden omgezet. Daarmee is tegelijk ook het opschrift van hoofdstuk 1 (“Algemene bepalingen”) niet langer verkeerd.

Artikel 4

13. Bij artikel 4, 6°, van het ontwerp moet een punt 92°/3 (niet: 92/3°) worden ingevoegd in artikel 1.1.3 van het Energiedecreet.

14. In artikel 1.1.3 van het Energiedecreet moet ook een definitie van de term “biogas” worden opgenomen. Deze term wordt gebruikt in de ontworpen artikelen 1.1.3, 74°/1, en 4.1.29 van het Energiedecreet, waarbij in de memorie van toelichting wordt uiteengezet dat de term een ruimere draagwijdte heeft dan de reeds in artikel 1.1.1, § 2, 9°/1, gedefinieerde term “biomethaan”. Het is dan ook raadzaam om die ruimere draagwijdte te expliciteren.

algemene decretale verplichting om de boni uit te keren aan de aandeelhouders. De regulator kan immers slechts over de bestemming van historische boni beslissen voor zover er een objectieve reden is om die geheel of gedeeltelijk over te dragen naar de volgende tariefperiode; voor het overige behoudt de distributienetbeheerder de vrijheid over de bestemming ervan.

Artikel 15

15. In het ontworpen artikel 4.1.32, § 1, 10°, van het Energiedecreet moet tussen de woorden “gestrande kosten” en de woorden “die bestaan uit” een komma worden ingevoegd, zodat de erop volgende bijzin een uitleggende draagwijdte krijgt in plaats van een beperkende.

Artikel 20

16. Bij artikel 20, 2°, van het ontwerp worden in artikel 4.2.1, § 2, 2°, van het Energiedecreet noodgroepen toegevoegd aan de opsomming van (rechts)personen waaraan verplichtingen kunnen worden opgelegd. Noodgroepen zijn evenwel generatoren en geen (rechts)personen (zie het ontworpen artikel 1.1.3, “92/3°” (lees: 92°/3)). Er kan dan ook beter gewag worden gemaakt van “exploitanten van noodgroepen” dan van “noodgroepen”.

Artikel 22

17. Artikel 22 van het ontwerp strekt tot opheffing van titel V van het Energiedecreet (dat artikel 5.1.1 bevat). In het Energiedecreet moeten dan ook alle bestaande verwijzingen naar die titel V (zoals bijvoorbeeld in de artikelen 3.1.3, eerste lid, 1°, a), en 13.1.2, § 2, eerste lid) en naar dat artikel 5.1.1 (in artikel 6.1.1, tweede lid) worden geschrapt. Wellicht moet die schrapping pas in werking worden gesteld na het verstrijken van de overgangsperiode in het ontworpen artikel 15.3.5/9 van het Energiedecreet.

Artikelen 24 en 25

18. In de artikelen 24 en 25 moet gewag worden gemaakt van “de kosten” (niet “de kost”, wat een anglicisme is) van bepaalde verplichtingen.

Artikel 31

19. Het ontworpen artikel 13.1.1, § 2, van het Energiedecreet strekt tot het verlenen van een machtiging aan de Vlaamse Regering om de bepalingen van dit decreet aan te wijzen waarvoor de ambtenaren vermeld in “§ 1” (lees: paragraaf 1) bevoegd zijn.

Daardoor worden ook de onderzoeksbevoegdheden bedoeld in paragraaf 3 toepasselijk gemaakt wat betreft het toezicht op de aldus door de Regering aangewezen bepalingen, waaronder het toegangsrecht tot terreinen en gebouwen, het recht om inzage te krijgen en kosteloze kopieën te maken van zakelijke documenten en informatiedragers, alsook om monsters te nemen en vaststellingen te doen met audiovisuele middelen. Gezien de aard van deze onderzoeksbevoegdheden moeten de gevallen waarin ze toepasselijk zijn, bij decreet worden bepaald en niet bij een besluit van de Vlaamse Regering.

Dat betekent uiteraard niet dat ermee kan worden volstaan om deze verregaande onderzoeksbevoegdheden bij decreet toepasselijk te verklaren voor alle bepalingen van het

Energiedecreet. Het staat aan de decreetgever, en alleen aan hem, om te bepalen voor welke specifieke bepalingen deze onderzoeksbevoegdheden gepast zijn. Daarbij kan desgevallend een onderscheid worden gemaakt tussen minder verregaande bevoegdheden, gebaseerd op de vrijwillige medewerking van de betrokken personen, die op algemene wijze kunnen worden toegepast, en de meer verregaande bevoegdheden zoals die in paragraaf 3, die enkel in specifieke gevallen toepasselijk kunnen worden gemaakt.

20. De procedurele waarborgen inzake de toegang tot gebouwen, die vervat zijn in het ontworpen artikel 13.1.1, § 3, van het Energiedecreet, zijn beperkt tot bewoonde lokalen. Er dient evenwel te worden opgemerkt dat uit de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens blijkt dat het begrip “woning” in de zin van artikel 8 van het Europees Verdrag over de rechten van de mens ruim moet worden opgevat en dat het onder bepaalde omstandigheden mede kan slaan op beroeps- en bedrijfslokalen,²³ zelfs wanneer het gaat om rechtspersonen.²⁴ Bovendien heeft het Grondwettelijk Hof erop gewezen dat het optreden van de onderzoeksrechter, onpartijdig en onafhankelijk magistraat, een essentiële waarborg lijkt te zijn voor de inachtneming van de voorwaarden waaraan een aantasting van de onschendbaarheid van de woning is onderworpen, die is gewaarborgd bij artikel 15 van de Grondwet en artikel 8, lid 1, van het Europees Verdrag over de rechten van de mens. Uit deze vaststelling leidt het Hof af dat afwijkingen op deze waarborg slechts uitzonderlijk kunnen zijn en dienen te worden verantwoord door redenen eigen aan de misdrijven waarop zij betrekking hebben.²⁵

De stellers van de ontworpen bepaling moeten dan ook overwegen om te voorzien in bijzondere waarborgen met betrekking tot het betreden van plaatsen die, zelfs al zijn zij geen “woning” in de klassieke zin, toch de waarborgen bedoeld in de voornoemde verdragsbepaling genieten.

Artikel 35

21. Artikel 35, 10°, van het ontwerp strekt tot de opheffing van de gehele paragraaf 4 van artikel 13.4.10 van het Energiedecreet. Het is de Raad van State niet duidelijk of het effectief de bedoeling is dat van die paragraaf 4 ook het tweede lid wordt opgeheven, waarbij de procedure bedoeld in artikel 13.4.8 van overeenkomstige toepassing wordt verklaard.

²³ Zie o.m. EHRM 16 december 1992, Niemietz t. Duitsland; EHRM 25 februari 1993, Funke, Crémieux en Mialhe t. Frankrijk; EHRM 9 december 2004, Van Rossem t. België; EHRM 28 april 2005, Buck t. Duitsland. Zie ook D. YERNAULT, “Les pouvoirs d’investigation de l’administration face à la délinquance économique: les locaux professionnels et l’article 8 de la Convention européenne”, *RTDH* 1994, 117-135.

²⁴ EHRM 16 april 2002, Société Colas Est e.a. t. Frankrijk; EHRM 11 oktober 2005, Kent Pharmaceuticals Limited e.a. t. Verenigd Koninkrijk; EHRM 21 december 2010, Société Canal Plus e.a. t. Frankrijk.

²⁵ GwH 16 december 1998, nr. 140/98, B.1.

Artikel 39

22. In de inleidende bepaling van artikel 39 van het ontwerp schrijve men “produkten” in plaats van “producten”, teneinde het opschrift van de wet van 12 april 1965 correct te vermelden.

Artikel 41

23. Met artikel 41 van het ontwerp wordt beoogd de inwerkingtreding van artikel 96 van het decreet van 19 december 2014 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015’ uit te stellen van 1 januari 2015 tot 1 januari 2017 en de buitenwerking van 31 december 2015 tot 31 december 2017, door het jaartal 2015 in artikel 108 van dat decreet (dat die inwerkingtreding en buitenwerkingtreding regelt) te vervangen door het jaartal 2017. Bij dat artikel 96 werd een nieuw artikel 8.2.2 in het Energiedecreet ingevoegd.

Over die bepalingen heeft de Raad van State in advies 56.703/1/3 van 13 oktober 2014²⁶ reeds het volgende opgemerkt:

“Overeenkomstig artikel 146, tiende streepje (lees: 10°), van het ontwerp [thans artikel 108, zeventiende streepje, van het decreet van 19 december 2014] treedt artikel 122 van het aan te nemen decreet [thans artikel 96 van het decreet] buiten werking op 31 december 2015. Het is echter zinloos om een wijzigingsbepaling buiten werking te laten treden, aangezien de erin vervatte wijziging reeds uitwerking heeft gehad en door die buitenwerkingtreding niet ongedaan wordt gemaakt.”²⁷

De tijdelijke geldingsduur van het ontworpen artikel 8.2.2 van het Energiedecreet kan dan ook beter tot uiting komen door een vermelding in de ontworpen bepaling (“Tot en met 31 december 2015 kan de Vlaamse Regering (...).”). Een andere mogelijkheid is dat na artikel 122 van het ontwerp een nieuwe bepaling wordt ingevoegd waarbij artikel 8.2.2 van het Energiedecreet wordt opgeheven. Die bepaling moet in werking treden op 1 januari 2016 (en niet op 31 december 2015), hetgeen moet worden bepaald in artikel 146 van het ontwerp.²⁸,”

Met die opmerking werd kennelijk geen rekening gehouden. De buitenwerkingtredingsbepaling is om de zo-even aangehaalde redenen doelloos, zodat artikel 8.2.2 van het Energiedecreet weliswaar in werking is getreden op 1 januari 2015, maar niet buiten werking zal treden op 31 december 2015. Niettemin doet die buitenwerkingtredingsbepaling rechtsonzekerheid ontstaan, doordat burgers erdoor – ten onrechte – zouden kunnen veronderstellen dat artikel 8.2.2 van het Energiedecreet op 1 januari 2016 uit de rechtsorde zal zijn verdwenen.

²⁶ Adv.RvS 56.703/1/3 van 13 oktober 2014 over een voorontwerp dat heeft geleid tot het decreet van 19 december 2014 ‘houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2015’, *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 132/1, 103-104.

²⁷ Voetnoot 23 van het geciteerde advies: *Zie Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, aanbeveling nr. 128, te raadplegen op de internetsite van de Raad van State (www.raadvst-consetat.be).

²⁸ Voetnoot 24 van het geciteerde advies: De inwerkingtreding van een bepaling gebeurt immers om 0 uur van de aangegeven datum, terwijl de buitenwerkingtreding op 24 uur van de aangegeven datum gebeurt. *Zie Beginselen van de wetgevingstechniek*, aanbevelingen nrs. 153 en 160.

De thans ontworpen bepaling zal die rechtsonzekerheid alleen maar vergroten. Vooreerst is de inwerkingtredingsbepaling in artikel 108, zeventiende streepje, van het decreet van 19 december 2014 al uitgewerkt, zodat het wijzigen van die inwerkingtredingsbepaling thans doelloos is en dus nog meer onduidelijkheid veroorzaakt. Voor het uitstellen van de buitenwerkingtredingsbepaling gelden dezelfde bezwaren die zo-even al werden uiteengezet.

De Raad van State kan dan ook enkel de hoop uitdrukken dat de volgende suggestie om die rechtsonzekerheid te vermijden, deze keer wel ter harte wordt genomen. In de eerste plaats moet artikel 8.2.2 van het Energiedecreet, dat reeds in werking is getreden op 1 januari 2015, worden ingetrokken. In de tweede plaats moet artikel 8.2.2 opnieuw worden ingevoegd met een aangepaste wijzigingsbepaling.²⁹ Ten slotte moet worden voorzien in een afzonderlijke buitenwerkingtredingsbepaling voor die nieuw in te voegen bepaling, die dan het best als volgt kan worden geredigeerd:

“Artikel 8.2.2 van het Energiedecreet, ingevoegd bij decreet van ...³⁰, treedt buiten werking op 31 december 2017.”

Een andere mogelijkheid is dat die buitenwerkingtreding rechtstreeks in het in te voegen artikel 8.2.2 wordt geïntegreerd op de wijze die in de geciteerde adviesopmerking wordt beschreven.

DE GRIFFIER

DE VOORZITTER

Greet VERBERCKMOES

Jo BAERT

²⁹ Zie *Beginselen van de wetgevingstechniek. Handleiding voor het opstellen van wetgevende en reglementaire teksten*, Raad van State, 2008, formule F 4-2-3-6. In de omzendbrief wetgevingstechniek VR/2014/4 van 9 mei 2014 komt dienaangaande immers geen geschikte formule voor.

³⁰ Hier moet de datum worden vermeld van het aan te nemen decreet.